Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartis

2026-10-21, bylos Nr. eA-2236-662/2026

Teismas: Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
Dokumentas: Nutartis
Data: 2026-10-21
Bylos Nr.: eA-2236-662/2026
Teisminio proceso Nr.: 3-61-3-02454-2025-7
Bylos rūšis: Administracinė byla

Administracinė byla Nr. eA-2236-662/2026
Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02454-2025-7
Procesinio sprendimo kategorija 8.4 (S)

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS
NUTARTIS
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU
2026 m. spalio 21 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Audriaus Bakavecko (pranešėjas), Jolantos Malijauskienės, Arūno Sutkevičiaus (kolegijos pirmininkas), Mildos Vainienės ir Virginijos Volskienės,

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo V. K. (V. K.) apeliacinį skundą dėl Regionų administracinio teismo 2025 m. liepos 8 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo V. K. (V. K.) skundą atsakovui Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos dėl sprendimo panaikinimo, įpareigojimo atlikti veiksmus ir neturtinės žalos atlyginimo.

Aprašomoji dalis

Teisėjų kolegija nustatė:

I.

Pareiškėjas V. K. kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas: 1) panaikinti Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – ir Migracijos departamentas) 2025 m. balandžio 22 d. sprendimą Nr. 25SD7900 (toliau – ir Sprendimas); 2) įpareigoti atsakovą išduoti pareiškėjui užsieniečio registracijos pažymėjimą, patvirtinantį teisę dirbti; 3) priteisti iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Migracijos departamento, 1 Eur neturtinės žalos atlyginimą; 4) kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – ir Įstatymas) (2025 m. sausio 1 d. redakcija) 140^{13} straipsnio 3 dalies 2 punkto konstitucingumo. Pareiškėjas taip pat prašė priteisti patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Pareiškėjas skunde nurodė, kad:

Pareiškėjas 2025 m. balandžio 8 d. kreipėsi į Migracijos departamentą su prašymu išduoti užsieniečio registracijos pažymėjimą, kuriame būtų nurodyta pareiškėjo teisė dirbti Lietuvos Respublikoje. Atsakovas priėmė Sprendimą išduoti pareiškėjui užsieniečio registracijos pažymėjimą be teisės dirbti. Atsakovas nurodė, kad pareiškėjas neatitinka Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punkte ir 140^{13} straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytų sąlygų, todėl nėra teisinio pagrindo išduoti pareiškėjui užsieniečio registracijos pažymėjimą, nurodant, kad

pareiškėjas turi teisę dirbti.

Pareiškėjas prieglobsčio prašymą pateikė 2023 m. spalio 12 d. Migracijos departamentas 2024 m. vasario 9 d. priėmė sprendimą Nr. 24S47670 perduoti pareiškėją Vengrijos Respublikai (toliau – ir 2024 m. vasario 9 d. sprendimas). Pareiškėjas yra prieglobsčio prašytojas, sprendimas jo byloje nepriimtas daugiau nei pusantrų metų. Pareiškėjas nesutiko su Migracijos departamento 2024 m. vasario 9 d. sprendimu ir kreipėsi į teismą. Regionų administracinio teismo Kauno rūmai 2024 m. balandžio 22 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. eI2-7119-428/2024 atmetė pareiškėjo skundą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) 2024 m. birželio 12 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. eA-1774-821/2024 tenkino pareiškėjo skundą, panaikino Migracijos departamento 2024 m. balandžio 9 d. sprendimą bei įpareigojo Migracijos departamentą iš naujo spręsti klausimą dėl valstybės, atsakingos už pareiškėjo prašymo dėl prieglobsčio suteikimo nagrinėjimą, nustatymo. Vykdydamas LVAT sprendimą, Migracijos departamentas 2025 m. vasario 11 d. priėmė sprendimą Nr. 25S42648, kuriuo nusprendė nesuteikti prieglobsčio (pabėgėlio statuso ir papildomos apsaugos), įpareigoti pareiškėją savanoriškai išvykti iš Lietuvos Respublikos į užsienio valstybę. Pareiškėjas kreipėsi į teismą dėl šio sprendimo panaikinimo. Pareiškėjo byloje iki šiol nėra priimtas galutinis sprendimas dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo, nors Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punkte įtvirtinta prieglobsčio prašytojo teisė dirbti arba vykdyti savarankišką veiklą, jeigu per 6 mėn. nuo prašymo suteikti prieglobstį pateikimo dienos Migracijos departamentas nepriėmė sprendimo dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo ne dėl prieglobsčio prašytojo kaltės. Ši Įstatymo nuostata įgyvendina 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo (toliau – ir Direktyva), kurios 15 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad valstybės narės užtikrina, jog prašytojai turėtų galimybę patekti į darbo rinką ne vėliau kaip per 9 mėnesius nuo tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo datos, jei pirmojoje instancijoje kompetentinga institucija nepriėmė sprendimo ir prašytojas nekaltas dėl delsimo. Direktyvos 15 straipsnio 3 dalyje taip pat įtvirtinta, kad galimybė patekti į darbo rinką neatimama sprendimo apskundimo procedūros metu, jei pagal nustatytą procedūrą neigiamo sprendimo apskundimas turi sustabdomąjį poveikį, iki to laiko, kol nebus pranešta apie neigiamą sprendimą.

Teismui panaikinus Migracijos departamento 2024 m. vasario 9 d. sprendimą perduoti pareiškėją kitai valstybei narei, atsakovas tik 2025 m. vasario 11 d. priėmė naują sprendimą pareiškėjo prieglobsčio byloje. Pagal Įstatymo 139 straipsnio 1 dalies 3 punktą pareiškėjo neigiamo sprendimo prieglobsčio byloje apskundimas turi sustabdomąjį poveikį, todėl pareiškėjas turi teisę dirbti iki kol bus priimtas galutinis sprendimas pareiškėjo prieglobsčio byloje. Atsakovas, priimdamas Sprendimą, nesilaikė teisėtumo principo, apsiribojo objektyvioms aplinkybėms prieštaraujančiu teiginiu, kad pirmasis sprendimas pareiškėjo byloje priimtas per 6 mėn.

Net jei būtų pripažinta, kad pareiškėjo prieglobsčio prašymas išnagrinėtas ir jo prieglobsčio byloje yra priimtas galutinis sprendimas, o pareiškėjas Lietuvos Respublikoje yra neteisėtai, iš jo negali būti atimta įgyta teisė dirbti iki bus įvykdytas galutinis sprendimas dėl užsieniečio grąžinimo ar išsiuntimo.

Įvertinus Įstatymo UTPĮ 140^{13} straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostatas, darytina išvada, kad ja diskriminuojami prieglobsčio prašymą pateikę teisėtai valstybės teritorijoje esantys užsieniečiai. Taigi pareiškėjas, pateikęs prieglobsčio prašymą Lietuvos Respublikoje, turėjo teisėtų lūkesčių, kad įgis teisę dirbti tuo atveju, jei prieglobsčio prašymo nagrinėjimas užtruks ilgiau nei 6 mėn., ir galės dirbti nepaisant teisinio statuso iki kol bus įvykdytas galutinis sprendimas prieglobsčio byloje. Šiuo atveju negalima išspręsti bylos neįvertinus Įstatymo (2025 m. sausio 1 d. teisės akto redakcija) 140^{13} straipsnio 3 dalies 2 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniui ir jame įtvirtintam asmenų lygiateisiškumo principui.

Pareiškėjas pateikė prieglobsčio prašymą 2023 m. spalio 12 d., todėl įgijo teisę dirbti nuo 2024 m. balandžio 12 d. Taigi, daugiau nei vienus metus buvo nepagrįstai ribojama pareiškėjo teisė dirbti, vilkinamas sprendimas

išduoti pareiškėjui užsieniečio registracijos pažymėjimą su teise dirbti. Pareiškėjas daugiau nei metus išgyvena stresą, nerimą, skurdą, neteisingumo jausmą, nepasitikėjimą valstybės institucijomis. Atsakovo neteisėti veiksmai (neveikimas) ribojant pareiškėjo teisę dirbti prisidėjo prie pareiškėjui kilusių neigiamų pasekmių ir žalos atsiradimo. Atsakovas įpareigotinas išduoti pažymėjimą su teise dirbti ir atlyginti 1 Eur piniginę kompensaciją už patirtą moralinę žalą.

Atsakovas Migracijos departamentas atsiliepime į skundą prašė pareiškėjo skundą atmesti. Atsakovas atsiliepime nurodė, kad:

Sprendimas yra informacinio pobūdžio. Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punkte ir 140[13] straipsnio 1 dalies 2 punkte yra nurodomos prieglobsčio prašytojų ir užsieniečių teisės, susijusios su jų teise dirbti arba vykdyti savarankišką veiklą. Pareiškėjas 2023 m. spalio 12 d. pateikė prašymą suteikti jam prieglobstį Lietuvos Respublikoje, su prašymu pateikė (duomenys neskelbtini) piliečio pasą, išduotą 2023 m. gegužės 16 d., kuriame buvo Vengrijos Respublikos konsulato išduota C tipo viza, galiojanti nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2023 m. spalio 29 d. Pareiškėjui nėra taikomas ir Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punktas, nes užsieniečio registracijos pažymėjimas su teise dirbti išduodamas, jeigu per 6 mėn. nuo prašymo suteikti prieglobstį pateikimo dienos Migracijos departamentas nepriėmė sprendimo.

Pareiškėjas nepagrįstai skunde teigė, kad Migracijos departamento 2024 m. vasario 9 d. sprendimas nėra sprendimas prieglobsčio byloje. Toks pareiškėjo aiškinimas prieštarauja Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 1V-131 patvirtinto Prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašo (toliau – ir Aprašas) 37 punktui. Nustačius, kad pareiškėjas į Lietuvą atvyko turėdamas Vengrijos vizą ir už jo prieglobsčio prašymo nagrinėjimą atsakinga Vengrija, buvo priimtas Migracijos departamento 2024 m. vasario 9 d. sprendimas perduoti pareiškėją Vengrijos Respublikai. Taigi sprendimas dėl perdavimo yra susijęs su prieglobsčio byla ir procesais, todėl Sprendime pagrįstai nurodyta, kad pareiškėjui netaikytinas Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punktas. Pareiškėjas prieglobsčio prašymą pateikė 2023 m. spalio 12 d., o Migracijos departamentas priėmė sprendimą 2024 m. vasario 9 d., t. y. sprendimas buvo priimtas praėjus 4 mėn.

Direktyvos 15 straipsnio 1 dalyje yra numatytos trys kumuliatyvios sąlygos: prašytojas turėtų galimybę patekti į darbo rinką ne mažiau kaip per 9 mėn. nuo tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo datos; pirmojoje instancijoje kompetentinga institucija nepriėmė sprendimo; prašytojas nekaltas dėl delsimo. Įgyvendinant minėtą Direktyvos 15 straipsnį, Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punkte įstatymo leidėjas numatė 6 mėn. terminą Migracijos departamentui priimti sprendimą ir tik tuo atveju, kai Migracijos departamentas nėra priėmęs sprendimo ne dėl pareiškėjo kaltės, suteikiama prieglobsčio prašytojui teisė dirbti. Tokią galimybę numato Direktyvos 15 straipsnio 2 dalis, kurioje nurodoma, kad valstybės narės nustato sąlygas, kuriomis prašytojui suteikiama galimybė patekti į darbo rinką pagal nacionalinę teisę. Direktyvos 15 straipsnio 3 dalis neįpareigoja valstybių narių užtikrinti prieglobsčio prašytojams teisės dirbti, jeigu jų prašymas buvo išnagrinėtas nepažeidžiant terminų, o procesas tęsiasi dėl sprendimo apskundimo.

Pareiškėjas nepagrįstai vadovavosi Įstatymo 139 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir neatsižvelgė į tai, kad šiuo metu Lietuvoje vis dar yra paskelbta ekstremali situacija, todėl šiuo metu turi būti vadovaujamasi Įstatymo X2 skyriumi. Šiuo metu Migracijos departamento sprendimas, kuriuo atsisakoma suteikti prieglobsčio prašytojams prieglobstį, nėra stabdomas Įstatymo 140[26] straipsnyje numatytais atvejais, t. y. pareiškėjo atvejis nepatenka į Įstatymo 139 straipsnio 1 dalies 4 ir 5 punktų taikymo sritį. Byloje nėra duomenų, kad pareiškėjas atitiktų ir Įstatymo 140[26] straipsnio 2 dalyje numatytą pagrindą, t. y. nėra duomenų, kad dėl pareiškėjo būtų priimta nutartis stabdyti sprendimo vykdymą taikant reikalavimo užtikrinimo priemonę.

Pareiškėjui 2024 m. balandžio 12 d. buvo išduotas užsieniečio registracijos pažymėjimas su teise dirbti, tačiau,

paaiškėjus, kad tai buvo padaryta suklydus, šis pažymėjimas buvo panaikintas ir išduotas naujas dokumentas be teisės dirbti. Migracijos departamentas 2024 m. spalio 22 d. raštu Nr. 24SD27771, 2024 m. lapkričio 7 d. raštu Nr. 24SD29494, 2025 m. sausio 10 d. raštu Nr. 25SD614 informavo pareiškėją, kada užsieniečio registracijos pažymėjimas su teise dirbti prieglobsčio prašytojams išduodamas, t. y. kad asmuo turi atitikti Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punkto ir 140[13] straipsnio 1 dalies 2 punkto reikalavimus.

Pareiškėjo cituojamas Įstatymo 140[13] straipsnio 3 dalies 2 punktas nėra aktualus, nes pareiškėjas yra prieglobsčio prašytojas ir jam taikomi kiti Įstatymo straipsniai. Įstatymų leidėjas pagrįstai skirtingai reglamentavo teisės dirbti sąlygas, atsižvelgiant į visų priėmimo sąlygų visumą. Pareiškėjo skundo teiginiai nepatvirtina tariamų Migracijos departamento neteisėtų veiksmų ar neveikimo, todėl neturtinė žala negali būti priteisiama.

II.

Regionų administracinis teismas 2025 m. liepos 8 d. sprendimu atmetė pareiškėjo skundą.

Teismas nustatė, kad pareiškėjas 2025 m. balandžio 8 d. kreipėsi į Migracijos departamentą su prašymu išduoti užsieniečio registracijos pažymėjimą, kuriame būtų nurodyta pareiškėjo teisė dirbti Lietuvos Respublikoje. Byloje taip pat buvo nustatyta, kad pareiškėjas 2023 m. spalio 12 d. pateikė prašymą suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje, kartu su prašymu pateikė (duomenys neskelbtini) piliečio pasą, kuriame buvo Vengrijos Respublikos konsulato išduota C tipo viza, galiojanti nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2023 m. spalio 29 d. Kadangi pareiškėjas į Lietuvą pateko legaliai, teismas vertino, kad pareiškėjui netaikomas ir Įstatymo 140[13] straipsnio 1 dalies 2 punktas.

Atsižvelgęs į tai, kad pareiškėjas į Lietuvą atvyko turėdamas Vengrijos vizą, teismas, vadovaudamasis Aprašo 37 punktu, nurodė, kad atsakovas gali nagrinėti prašymą iš esmės ir priimti sprendimą suteikti / nesuteikti prieglobstį, tačiau taip pat gali ir nuspręsti, kad už prašymo nagrinėjimą atsakinga kita valstybė. Teismas vertino, kad toks sprendimas Apraše nurodytas kaip alternatyvus sprendimui suteikti / nesuteikti prieglobstį, ir sutiko su atsakovo išvada, kad jis turėjo teisę priimti 2024 m. vasario 9 d. sprendimą, kuris, nors ir nėra galutinis dėl pateikto prašymo, tačiau vertintinas kaip adekvatus galutiniam sprendimui prieglobsčio byloje.

Įvertinęs nurodytas aplinkybes, teismas darė išvadą, jog atsakovas pagrįstai nusprendė, kad sprendimas dėl pareiškėjo perdavimo yra susijęs su prieglobsčio byla ir jo procesais. Esant tokiai išvadai, teismas atitinkamai teisingu pripažino ir Migracijos departamento atsisakymą tenkinti pareiškėjo 2025 m. balandžio 8 d. prašymą dėl teisės dirbti, vadovaujantis Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punktu. Nustatęs, kad pareiškėjas prieglobsčio prašymą pateikė 2023 m. spalio 12 d., o Migracijos departamentas sprendimą dėl jo perdavimo Vengrijos Respublikai priėmė 2024 m. vasario 9 d., teismas nurodė, kad sprendimas prieglobsčio byloje buvo priimtas praėjus tik 4 mėn. nuo prašymo suteikti prieglobstį pateikimo.

Pripažinęs, kad Migracijos departamentas pagrįstai neturėjo teisinių pagrindų tenkinti pareiškėjo prašymą dėl leidimo dirbti, t. y. neatliko neteisėtų veiksmų, teismas atmetė pareiškėjo reikalavimą dėl žalos atlyginimo.

Dėl pareiškėjo prašymo kreiptis į Konstitucinį Teismą teismas nurodė, kad nagrinėjamu atveju pareiškėjas yra prieglobsčio prašytojas, į Lietuvos Respubliką atvyko turėdamas vizą (legaliai), o prašoma ištirti teisės nuostata reglamentuoja užsieniečių, neteisėtai kirtusių Lietuvos Respublikos sieną, teises. Tai, kad pareiškėjas kitaip aiškino Įstatymo nuostatas, nesudarė pagrindo teismui spręsti, jog yra tikslinga kreiptis į Konstitucinį Teismą. Pirmosios instancijos teismui nekilo abejonių dėl byloje taikomų teisės aktų atitikties Konstitucijai, todėl pareiškėjo prašymas kreiptis į Konstitucinį Teismą nebuvo tenkintas.

III.

Pareiškėjas apeliaciniame skunde prašė panaikinti Regionų administracinio teismo 2025 m. liepos 8 d. sprendimą ir perduoti bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo bei priteisti patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Pareiškėjas apeliacinį skundą grindė šiais argumentais:

Pagal Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punktą užsieniečio registracijos pažymėjimas su teise dirbti išduodamas, jeigu per 6 mėnesius nuo prašymo suteikti prieglobstį pateikimo dienos Migracijos departamentas nepriėmė sprendimo ne dėl prašytojo kaltės. Pareiškėjo byloje sprendimas dėl prieglobsčio suteikimo nebuvo priimtas daugiau nei metus. Atsakovas 2024 m. vasario 9 d. priėmė sprendimą perduoti pareiškėją Vengrijos Respublikai, kurį pareiškėjas skundė teismui. Kartu su skundu pareiškėjas pateikė prašymą taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę, o administracinis teismas toje byloje pritaikė reikalavimo užtikrinimo priemonę – sustabdė Migracijos departamento 2024 m. vasario 9 d. sprendimo Nr. 24S47670 vykdymą iki įsiteisės teismo procesinis sprendimas nagrinėjamoje administracinėje byloje. Vadinasi, Migracijos departamento 2024 m. vasario 9 d. sprendimo apskundimas turėjo stabdomąjį poveikį, o pareiškėjas, vadovaujantis Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punktu, įgijo teisę dirbti 2024 m. balandžio 12 d. Galutinis sprendimas dėl Migracijos departamento 2024 m. vasario 9 d. sprendimo priimtas tik LVAT 2024 m. birželio 12 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. eA-1774-821/2024, kuriuo šis sprendimas buvo panaikintas.

Pirmosios instancijos teismas nevertino, ar pareiškėjo skundai teisme turėjo stabdomąjį poveikį, taip pat nevertino pareiškėjo argumentų, susijusių su šioje byloje taikytina Europos Sąjungos (toliau – ir ES) teise. Kadangi teismas neatskleidė bylos esmės, byla grąžintina nagrinėti pirmosios instancijos teismui iš naujo.

Pareiškėjas prašė kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą (toliau – ir ESTT) su prejudiciniu klausimu, ar pagal Direktyvos 15 straipsnio 1 ir 3 dalių nuostatas leidžiamas toks teisinis reguliavimas valstybėje narėje, kai prieglobsčio prašytojui yra uždrausta patekti į darbo rinką neterminuotą laiką tik dėl to, kad pirmoji instancija (šiuo atveju – Migracijos departamentas) priėmė neteisėtą sprendimą prieglobsčio byloje anksčiau nei Direktyvos 15 straipsnio 1 dalyje nurodytas terminas, kuris vėliau buvo panaikintas. Taip pat, ar pagal Direktyvos 15 straipsnio 1 ir 3 dalių nuostatas leidžiamas toks teisinis reguliavimas valstybėje narėje, kai pirmajai instancijai priėmus neteisėtą sprendimą dėl prieglobsčio prašytojo perdavimo kitai valstybei narei, visiškai apribojama prieglobsčio prašytojo prieiga prie užimtumo neterminuotam laikotarpiui.

Kadangi pirmosios instancijos teismas nemotyvuotai netenkino pareiškėjo prašymo kreiptis į Konstitucinį Teismą, pareiškėjas prašė kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Įstatymo (2025 m. sausio 1 d. redakcija) 140^{13} straipsnio 3 dalies 2 punkto atitikties Konstitucijos 29 straipsniui ir jame įtvirtintam asmenų lygiateisiškumo principui. Minėta įstatymo nuostata suteikia išimtinę teisę dirbti užsieniečiams, kurie nėra prieglobsčio prašytojai ir kurių prieglobsčio prašymas buvo atmestas tik tuo atveju, jei asmenys kirto Lietuvos Respublikos valstybės sieną neteisėtai. Šiuo apribojimu diskriminuojami prieglobsčio prašymą pateikę teisėtai valstybės teritorijoje esantys užsieniečiai, įskaitant pareiškėją. Pareiškėjas, pateikęs prieglobsčio prašymą Lietuvos Respublikoje, turėjo teisėtų lūkesčių, kad įgys teisę dirbti tuo atveju, jei prieglobsčio prašymo nagrinėjimas užtruks ilgiau nei 6 mėn. ir galės dirbti nepaisant teisinio statuso, iki kol bus įvykdytas galutinis sprendimas prieglobsčio byloje.

Atsakovas Migracijos departamentas atsiliepime į pareiškėjo apeliacinį skundą prašė jį atmesti, o pirmosios instancijos teismo sprendimą palikti nepakeistą. Migracijos departamentas atsiliepimą grindė šiais argumentais:

Migracijos departamento Sprendime pateiktas paaiškinimas užsieniečiui į jo pateiktą prašymą dėl užsieniečio registracijos pažymėjimo su teise dirbti prieglobsčio prašytojams išdavimo tvarkos. Pareiškėjui nėra taikomas

Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punktas, nes pareiškėjas į Lietuvą atvyko turėdamas Vengrijos vizą, už jo prieglobsčio prašymo nagrinėjimą atsakinga Vengrija ir buvo priimtas Migracijos departamento 2024 m. vasario 9 d. sprendimas perduoti pareiškėją Vengrijos Respublikai. Taigi sprendimas dėl perdavimo yra susijęs su prieglobsčio byla ir procesais. Migracijos departamento 2024 m. vasario 9 d. sprendimas buvo priimtas praėjus 4 mėn. nuo prašymo suteikti prieglobstį pateikimo, todėl nebuvo pagrindo teigti, kad pareiškėjas atitinka Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punkto pagrindą.

Nepagrįsti apelianto teiginiai, kad neigiamo sprendimo prieglobsčio byloje apskundimas turi sustabdomąjį poveikį ir jis turi teisę dirbti iki kol bus priimtas galutinis sprendimas pareiškėjo prieglobsčio byloje. Įgyvendinant Direktyvą, Įstatyme nustatyta, kad prieglobsčio prašytojas turi teisę dirbti arba vykdyti savarankišką veiklą, jeigu per 6 mėnesius nuo prašymo suteikti prieglobstį pateikimo dienos Migracijos departamentas nepriėmė sprendimo dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo ne dėl prieglobsčio prašytojo kaltės.

Nėra būtinybės kreiptis į ESTT su prašymu priimti prejudicinį sprendimą pareiškėjo nurodytais klausimais, nes, visų pirma, pareiškėjo nurodytos Direktyvos nuostatos yra aiškios. Antra, Lietuvos Respublikos teisės aktai, reguliuojantys ginčo teisinius santykius, neprieštarauja ES teisei ir pareiškėjo nurodytos Direktyvos 15 straipsnio 1 ir 3 dalims. Trečia, pareiškėjas tokiu išaiškinimu siekia paneigti prieglobsčio procedūrą, kai pateikus prieglobsčio prašymą yra nagrinėjama, kuri ES valstybė yra atsakinga už tokio asmens prieglobsčio prašymo nagrinėjimą ir pripažinti prieglobsčio prašymo procedūrą tik tuomet, kai priimamas galutinis sprendimas. Toks pareiškėjo siekis prieštarauja jau pirmiau nurodytai argumentacijai ir teisinei logikai.

Šioje byloje nėra abejonių dėl Įstatymo atitikties Konstitucijai. Pareiškėjo cituojamas Įstatymo 140^{13} straipsnio 3 dalies 2 punktas nėra susijęs su pareiškėju ir nagrinėjamu ginču, nes jis yra prieglobsčio prašytojas ir jam taikomi kiti Įstatymo straipsniai.

IV.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2025 m. spalio 22 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. eA-2433-1188/2025 atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą ir paliko nepakeistą pirmosios instancijos teismo sprendimą.

Apeliacinės instancijos teismas pažymėjo, kad byloje nebuvo ginčo, jog pareiškėjas, turėdamas Vengrijos Respublikos vizą, teisėtai atvyko į Lietuvos Respubliką, pateikė prašymą dėl prieglobsčio suteikimo Lietuvos Respublikoje ir praėjus atitinkamam laikotarpiui nuo tokio prašymo pateikimo turėjo jam atsakovo klaidingai išduotą, vėliau panaikintą užsieniečio registracijos pažymėjimą su teise dirbti. Teisėjų kolegija vertino, kad pareiškėjo akcentuojamas atsakovo sprendimo perduoti jį Vengrijos Respublikai apskundimas teismui ar teismo sprendimas pritaikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę nėra ta aplinkybė, kuri keistų atsakovo Sprendime nurodyto teisėtai atvykusio ir prašymą dėl prieglobsčio suteikimo pateikusio užsieniečio teisės dirbti įgijimo reglamentavimo Įstatymo nuostatose sampratą. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad atsakovo klaidingai atliktas užsieniečio registracijos pažymėjimo su teise dirbti išdavimas pareiškėjui galėjo sukurti pastarojo viltį ar lūkestį panaudoti tokį pažymėjimą darbo santykiuose. Tačiau nagrinėjamo atvejo aplinkybių viseto kontekste nenustatytinas pagrįstai teisėtas lūkestis, kadangi pareiškėjas buvo teisėtai atvykęs į Lietuvos Respubliką su Vengrijos Respublikos viza ir, pateikęs prašymą dėl prieglobsčio suteikimo Lietuvos Respublikoje, negalėjo pagrįstai tikėtis per 6 mėnesius nuo prieglobsčio prašymo pateikimo dienos įgyti neteisėtai valstybės sieną kertantiems užsieniečiams įstatymu numatytą teisę dirbti Lietuvos Respublikoje. Pareiškėjas negalėjo tikėtis, kad atsakovas nevertins jo kaip perduotino Vengrijos Respublikai, ir atitinkamai – kaip asmens, kurio prašymas dėl prieglobsčio suteikimo nebus iš esmės nagrinėjamas (tenkinamas arba netenkinamas) Lietuvos Respublikoje.

Dėl pareiškėjo apeliacinio skundo argumentų, kad pirmosios instancijos teismo sprendime nepagrįstai įvertinta

tai, jog atsakovo sprendimas dėl prieglobsčio suteikimo pareiškėjui nebuvo priimtas daugiau nei metus, todėl pareiškėjas, praėjus 6 mėnesiams nuo jo 2023 m. spalio 12 d. prašymo suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje pateikimo, 2024 m. balandžio 12 d. įgijo teisę dirbti pagal Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punktą tokioje situacijoje, kai atsakovo 2024 m. vasario 9 d. sprendimas perduoti pareiškėją Vengrijos Respublikai buvo pareiškėjo apskųstas teismui, o pirmosios instancijos teismas pritaikė reikalavimo užtikrinimo priemonę ir sustabdė minėto sprendimo dėl perdavimo vykdymą, apeliacinės instancijos teismas pažymėjo, kad atsakovo 2024 m. vasario 9 d. sprendimas perduoti pareiškėją Vengrijos Respublikai iš esmės pakeitė pareiškėjo, kuris siekė prieglobsčio ir galimybės dirbti, situaciją, nes prieglobsčio suteikimo Lietuvos Respublikoje klausimas buvo išnagrinėtas nusprendžiant perduoti pareiškėją Vengrijos Respublikai nepraėjus 6 mėnesių terminui nuo pareiškėjo prašymo pateikimo 2023 m. spalio 12 d. Šios aplinkybės lėmė, kad pareiškėjas, priešingai nei jis akcentuoja, neįgijo teisės dirbti 2024 m. balandžio 12 d, todėl šie apeliacinio skundo argumentai buvo atmesti.

Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegijos vertinimu, tam, kad būtų išnagrinėta byla ir joje priimtas galutinis procesinis sprendimas, nebuvo būtinybės kreiptis į ESTT. Teisėjų kolegijai nekilo pagrįsta abejonė dėl ES teisės aktų nuostatų aiškinimo ar dėl Lietuvos Respublikos teisės aktų, reguliuojančių ginčo teisinius santykius, prieštaravimo ES teisei, todėl netenkino pareiškėjo prašymo kreiptis į ESTT dėl prejudicinio sprendimo priėmimo.

Teisėjų kolegija taip pat nenustatė būtinybės kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl teisėtai atvykusių ir neteisėtai valstybės sieną kirtusių užsieniečių, pateikusių prašymus dėl prieglobsčio suteikimo, diferencijavimo pagal tam tikrais atvejais, priklausomai nuo prieglobsčio suteikimo prašymų neišnagrinėjimo trukmės, įgyjamą ar neįgyjamą teisę dirbti, nes toks diferencijavimas buvo grindžiamas objektyviu kriterijumi (ES valstybės narės Vengrijos Respublikos vizą turėjusio asmens atvykimo teisėtumu ir tokios vizos neturinčių valstybės sieną kertančių asmenų patekimo į valstybės teritoriją neteisėtumu) ir nebuvo diskriminacinis teisės dirbti aspektu. Teisėjų kolegijai nekilo pagrįsta abejonė dėl ginčijamame Sprendime ir jo pagrįstumą įvertinusio pirmosios instancijos teismo sprendime nurodytų ir aptartų Įstatymo nuostatų prieštaravimo Konstitucijai. Todėl teisėjų kolegija netenkino pareiškėjo prašymo kreiptis į Konstitucinį Teismą.

Teisėjų kolegija pritarė pirmosios instancijos teismo argumentams, kad pareiškėjas nagrinėjamu atveju neįrodė neturtinės žalos atlyginimo sąlygų.

Pažymėjęs, kad kiti apeliacinio skundo ir skundžiamo pirmosios instancijos teismo sprendimo argumentai nėra reikšmingi teisingam ginčo dėl Sprendimo pagrįstumo ir teisėtumo išsprendimui, apeliacinės instancijos teismas konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas tinkamai aiškino ir taikė materialiosios ir proceso teisės normas, tinkamai įvertino byloje esančius įrodymus, todėl priėmė teisėtą ir pagrįstą sprendimą, kurį nebuvo pagrindo naikinti pareiškėjo apeliaciniame skunde nurodytais ar kitais argumentais.

V.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2026 m. balandžio 29 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. eP-12-968/2026 buvo tenkintas pareiškėjo prašymas atnaujinti procesą administracinėje byloje Nr. eA-2433-1188/2025 ir procesas šioje byloje atnaujintas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 156 straipsnio 2 dalies 10 punkte nurodytu pagrindu bei byla perduota nagrinėti apeliacine tvarka LVAT išplėstinei teisėjų kolegijai.

Teismas nustatė, kad atsakovas Sprendime kaip aplinkybę, jog nepraėjus 6 mėnesiams nuo prašymo suteikti prieglobstį pateikimo jis priėmė sprendimą, nurodė Migracijos departamento 2024 m. vasario 9 d. sprendimą, kuriuo atsakovas nusprendė perduoti pareiškėją Vengrijos Respublikai, išdavė asmeniui kelionės dokumentą. Šio sprendimo teisiniu pagrindu nurodomi Įstatymo 74, 75 straipsniai, Aprašo 74, 75 ir 82 punktai, Europos

Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (toliau – ir Dublino reglamentas), 12 straipsnio 2 punktas.

Teisėjų kolegija vadovavosi Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punktu, 72 straipsnio 1 dalimi, 74 straipsnio 1 dalimi ir vertino, kad pareiškėjo prašyme atnaujinti procesą išdėstyti argumentai ir aptartos aplinkybės apžvelgto teisinio reguliavimo kontekste sudaro pakankamą pagrindą išvadai, kad nagrinėjamu atveju apeliacinės instancijos teismas išnagrinėtoje administracinėje byloje Nr. eA-2433-1188/2025, be kita ko, padaręs formalią išvadą dėl Migracijos departamento 2024 m. vasario 9 d. sprendimo pobūdžio, galėjo padaryti esminį materialiosios teisės normų aiškinimo ir taikymo pažeidimą, galėjusį lemti neteisėtos LVAT 2025 m. spalio 22 d. nutarties priėmimą. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad nagrinėjamu atveju kyla pagrįstų abejonių, ar išnagrinėtoje administracinėje byloje Nr. eA-2433-1188/2025 buvo tinkamai pritaikytos materialiosios teisės normos, t. y. Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punktas, reglamentuojančios užsieniečio, kaip prieglobsčio prašytojo, teisės dirbti ar vykdyti savarankišką veiklą Lietuvos Respublikoje įgyvendinimo sąlygas. Teisėjų kolegija konstatavo, kad nagrinėjamu atveju yra pagrindas atnaujinti procesą administracinėje byloje Nr. eA-2433-1188/2025 aptartu proceso atnaujinimo pagrindu.

Motyvuojamoji dalis

Išplėstinė teisėjų kolegija konstatuoja:

VI.

Byloje nagrinėjamas ginčas kilo dėl Migracijos departamento 2025 m. balandžio 22 d. sprendimo, kuriame atsakovas nurodė, kad neturi teisinio pagrindo išduoti pareiškėjui užsieniečio registracijos pažymėjimo su teise dirbti, teisėtumo ir pagrįstumo bei dėl įpareigojimo Migracijos departamentą išduoti užsieniečio registracijos pažymėjimą, patvirtinantį teisę dirbti, ir neturtinės žalos atlyginimo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą. Pareiškėjas pateikė apeliacinį skundą dėl šio pirmosios instancijos teismo sprendimo, tačiau Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2025 m. spalio 22 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. eA-2433-1188/2025 atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą ir minėtą sprendimą paliko nepakeistą. Ši byla nagrinėjama iš naujo, joje atnaujinus procesą pagal ABTĮ 156 straipsnio 2 dalies 10 punktą – jeigu pateikiami akivaizdūs įrodymai, kad padarytas esminis materialiosios ar proceso teisės normų pažeidimas jas taikant, galėjęs turėti įtakos priimant neteisėtą sprendimą ar nutartį.

ABTĮ 164 straipsnio 2 dalis įtvirtina, jog jeigu skundžiami teismo sprendimas ar nutartis buvo priimti nagrinėjant bylą apeliacine tvarka, atnaujinus procesą bylos nagrinėjimas iš naujo vyksta apeliacinio proceso tvarka. To paties straipsnio 3 dalyje numatyta, jog vadovaudamasis šio straipsnio 1 ar 2 dalyje nurodytomis taisyklėmis, teismas atnaujintą bylą nagrinėja neperžengdamas ribų, kurias apibrėžia proceso atnaujinimo pagrindai.

Aiškindamas minėtas nuostatas Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje nuosekliai laikosi nuostatos, jog bylos, kurioje procesas atnaujintas, ypatybė yra ta, kad nagrinėjant tokias bylas būtina atsižvelgti į nutartyje atnaujinti procesą apibrėžtas proceso atnaujinimo ribas (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2016 m. birželio 22 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-3771-520/2016; išplėstinės teisėjų kolegijos 2025 m. lapkričio 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2031-502/2025 ir kt.). Tai, įvertinus kartu su šios bylos atnaujinimo pagrindu (ABTĮ 156 str. 2 d. 10 p.), nagrinėjamu atveju reiškia, jog: pirma, atnaujinus procesą byloje, teismas patikrina teismo sprendimo teisėtumą ir pagrįstumą ta apimtimi ir tokiais pagrindais, kurie yra nustatyti teismo nutartyje atnaujinti procesą, t. y. draudžiama peržiūrėti ar keisti tas sprendimo dalis, kurios nėra susijusios su proceso atnaujinimo pagrindu ir

kurių teisėtumas nebuvo ginčijamas šioje stadijoje; antra, atnaujinta byla nėra nagrinėjama de novo (iš naujo), o tik tiek, kiek būtina pašalinti nustatytą pažeidimą; trečia, teismas privalo vertinti ne abstraktų materialiosios teisės normos pažeidimo buvimą, bet jo įtaką galutiniam procesiniam sprendimui, t. y. tik nustačius, kad pažeidimas turėjo esminę reikšmę sprendimo rezultatui, atsiranda pagrindas jį keisti ar panaikinti (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2026 m. balandžio 29 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1779-463/2026).

Kaip matyti iš Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2026 m. balandžio 29 d. nutarties administracinėje byloje Nr. eP-12-968/2026, procesas šioje byloje iš esmės atnaujintas konstatavus, kad nagrinėjamu atveju kyla pagrįstų abejonių, ar išnagrinėtoje administracinėje byloje Nr. eA-2433-1188/2025 buvo tinkamai pritaikytos materialiosios teisės normos, t. y. Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punktas, reglamentuojantis užsieniečio, kaip prieglobsčio prašytojo, teisės dirbti ar vykdyti savarankišką veiklą Lietuvos Respublikoje įgyvendinimo sąlygas. Taigi išplėstinė teisėjų kolegija, šioje byloje tikrindama skundžiamo atsakovo Sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą, privalo įvertinti visas šio Sprendimo priėmimui reikšmingas bylos faktines aplinkybes. Paisant nurodyto bylos ribas apibrėžiančio proceso atnaujinimo pagrindo, nagrinėjamu atveju iš esmės kyla klausimas, ar praėjus 6 mėnesiams nuo pareiškėjo 2023 m. spalio 12 d. prašymo suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje pateikimo, pareiškėjas 2024 m. balandžio 12 d. įgijo teisę dirbti. Atsižvelgdama į tai, išplėstinė teisėjų kolegija toliau pasisako dėl ginčui aktualaus teisinio reguliavimo ir jo aiškinimo.

Prieglobsčio prašytojo teises ir pareigas Lietuvos Respublikoje nustato Įstatymas, kurio 71 straipsnio 1 dalies 10 punkte įtvirtinta, kad prieglobsčio prašytojas turi teisę dirbti arba vykdyti savarankišką veiklą, jeigu per 6 mėnesius nuo prašymo suteikti prieglobstį pateikimo dienos Migracijos departamentas nepriėmė sprendimo dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo ne dėl prieglobsčio prašytojo kaltės. Įstatymu įgyvendinama 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo. Direktyvos 2 straipsnio b punkte pateiktas prašytojo apibrėžimas, nurodant, kad tai yra tarptautinės apsaugos pasiprašęs trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, dėl kurio dar nepriimtas galutinis sprendimas. Pagal Direktyvos 15 straipsnio 1 dalį valstybės narės užtikrina, kad prašytojai turėtų galimybę patekti į darbo rinką ne vėliau kaip per 9 mėnesius nuo tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo datos, jei pirmojoje instancijoje kompetentinga institucija nepriėmė sprendimo ir prašytojas nekaltas dėl delsimo. Valstybės narės nustato sąlygas, kuriomis prašytojui suteikiama galimybė patekti į darbo rinką, pagal nacionalinę teisę ir užtikrinant, kad prašytojai turėtų veiksmingas galimybes patekti į darbo rinką (Direktyvos 15 str. 2 d.).

Dublino reglamento preambulės konstatuojamosios dalies 11 punkte nustatyta, kad Direktyva turėtų būti taikoma atsakingos valstybės narės nustatymo pagal šį reglamentą procedūrai, laikantis tos direktyvos taikymo apribojimų. ESTT 2021 m. sausio 14 d. sprendime sujungtose bylose C-322/19 ir C-385/19 išaiškino, kad Direktyvos 2 straipsnio b punkte nedaroma jokio skirtumo pagal tai, ar dėl prašytojo vyksta perdavimo kitai valstybei narei procedūra pagal Dublino reglamentą, ar ne. Iš tiesų šioje nuostatoje numatyta, kad prašytojas išsaugo šį statusą, jeigu dėl jo prašymo suteikti tarptautinę apsaugą „dar nepriimtas galutinis sprendimas“ (64 p.). Sprendimas dėl asmens, pateikusio prieglobsčio prašymą, perdavimo kitai ES valstybei nėra galutinis sprendimas dėl prašymo suteikti tarptautinę apsaugą. Todėl priėmus tokį sprendimą prieglobsčio prašymą pateikęs asmuo išlieka prašytoju (Direktyvos 2 str. b p.), o valstybei narei išlieka pareiga pagal Direktyvos 15 straipsnio 1 dalį suteikti tarptautinės apsaugos prašytojui galimybę patekti į darbo rinką (65 p.). Direktyvos 15 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad juo draudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos tarptautinės apsaugos prašytojui neleidžiama patekti į darbo rinką vien dėl to, kad buvo priimtas sprendimas dėl jo perdavimo pagal Dublino reglamentą (73 p.). Taigi ESTT nusprendė, kad prieglobsčio prašytojo teisė patekti į darbo rinką išlieka net ir priėmus sprendimą dėl asmens perdavimo kitai valstybei narei pagal Dublino

reglamentą. Nors ir yra vykdomos procedūros dėl asmens perdavimo kitai šaliai, kol toks sprendimas dėl asmens perdavimo kitai valstybei narei pagal Dublino reglamentą nėra įgyvendintas ir prieglobsčio prašymą pateikęs asmuo nėra perkeltas, negali būti apribota prieglobsčio prašytojo teisė patekti į darbo rinką.

Aptartos teisės aktų nuostatos bei teisminė praktika suponuoja išvadą, kad Migracijos departamento sprendimas perduoti prieglobsčio prašytoją kitai ES valstybei nėra sprendimas dėl pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo iš esmės.

Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad pareiškėjas, (duomenys neskelbtini) pilietis, turėdamas Vengrijos Respublikos konsulato išduotą C tipo vizą, galiojusią nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2023 m. spalio 29 d., teisėtai atvyko į Lietuvos Respubliką ir 2023 m. spalio 12 d. pateikė prašymą dėl prieglobsčio suteikimo Lietuvos Respublikoje. Migracijos departamentas, išnagrinėjęs pareiškėjo 2023 m. spalio 12 d. prašymą dėl prieglobsčio suteikimo, priėmė 2024 m. vasario 9 d. sprendimą Nr. 24S47670, kuriuo nusprendė perduoti pareiškėją Vengrijos Respublikai. Šis atsakovo 2024 m. vasario 9 d. sprendimas priimtas vadovaujantis Įstatymo 74, 75 straipsniais, Aprašo 74, 75, 82 punktais ir Dublino reglamento 12 straipsnio 2 dalimi. Jame konstatuota, kad pareiškėjui taikytinas Dublino reglamento 12 straipsnis, kadangi prašymo suteikti prieglobstį metu pareiškėjas turėjo Vengrijos Respublikos vizą.

Iš Lietuvos teismų informacinės sistemos Liteko duomenų matyti, kad pareiškėjas skundė atsakovo 2024 m. vasario 9 d. sprendimą Regionų administraciniam teismui, kuris 2024 m. balandžio 22 d. sprendimu atmetė pareiškėjo skundą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2024 m. birželio 12 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. eA-1774-821/2024 tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą, panaikino Regionų administracinio teismo 2024 m. balandžio 22 d. sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino Migracijos departamento 2024 m. vasario 9 d. sprendimą bei įpareigojo Departamentą iš naujo spręsti klausimą dėl valstybės, atsakingos už pareiškėjo prašymo dėl prieglobsčio suteikimo nagrinėjimą, nustatymo. Migracijos departamentas 2025 m. vasario 11 d. priėmė sprendimą Nr. 25S42648, kuriuo nusprendė nesuteikti prieglobsčio (pabėgėlio statuso ir papildomos apsaugos), įpareigoti pareiškėją savanoriškai išvykti iš Lietuvos Respublikos į užsienio valstybę, neuždrausti atvykti į Lietuvos Respubliką. Pareiškėjas kreipėsi į teismą su skundu dėl šio Migracijos departamento sprendimo panaikinimo.

Pareiškėjas 2025 m. balandžio 8 d. kreipėsi į Migracijos departamentą su prašymu išduoti užsieniečio registracijos pažymėjimą, kuriame būtų nurodyta pareiškėjo teisė dirbti Lietuvos Respublikoje. Atsakovas ginčijamu Sprendimu informavo pareiškėją, kad Migracijos departamentas neturi teisinio pagrindo išduoti užsieniečio registracijos pažymėjimo su teise dirbti, nes, vadovaujantis Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punktu, užsieniečio registracijos pažymėjimas su teise dirbti išduodamas, jeigu per 6 mėnesius nuo prašymo suteikti prieglobstį pateikimo dienos Migracijos departamentas nepriėmė sprendimo dėl prieglobsčio suteikimo ne dėl prieglobsčio prašytojo kaltės. Sprendime nurodyta, kad prašymą suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje pareiškėjas pateikė 2023 m. spalio 12 d., o sprendimą perduoti pareiškėją Vengrijos Respublikai ir išduoti kelionės dokumentą laissez-passer Migracijos departamentas priėmė 2024 m. vasario 9 d., t. y. nesuėjus 6 mėn. terminui.

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymi, kad byloje nėra ginčo, jog pareiškėjas į Lietuvos Respubliką atvyko teisėtai (iš kitos Europos Sąjungos valstybės, turėdamas tos valstybės išduotą vizą) ir pasiprašė prieglobsčio Lietuvos Respublikoje. Migracijos departamentas 2024 m. vasario 9 d. sprendimu sprendė klausimą dėl valstybės, kuri atsakinga už pareiškėjo prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo pagal Dublino reglamento nuostatas. Tai patvirtina ir atsakovo 2024 m. vasario 9 d. sprendimo teisinis pagrindas (Įstatymo 74, 75 str., Aprašo 74, 75, 82 p., Dublino reglamento 12 str. 2 d.). Pačiame Migracijos departamento 2024 m. vasario 9 d. sprendime taip pat nurodyta, kad pareiškėjo prieglobsčio prašytojo statusas, asmenį perdavus į Vengriją, išliks. Įvertinusi

šias aplinkybes, išplėstinė teisėjų kolegija daro išvadą, kad atsakovas laikosi nepagrįstos pozicijos, jog Migracijos departamento 2024 m. vasario 9 d. sprendimas yra sprendimas dėl pareiškėjo pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimo iš esmės (Įstatymo 71 str. 1 d. 10 p.). Kaip teisingai atsiliepime į apeliacinį skundą nurodo atsakovas, tai tėra procedūra, pasirenkama tada, kai, atlikus Apraše nurodytą tyrimą, nustatoma už prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimą atsakinga ES valstybė narė. Atkreiptinas dėmesys, kad tokio pobūdžio Migracijos departamento sprendimas, kuriuo prieglobsčio pasiprašęs asmuo yra perduodamas kitai ES valstybei, nėra vertinamas kaip sprendimas dėl pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo iš esmės ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje (žr., pvz., 2025 m. gruodžio 29 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2817-442/2025).

Pažymėtina ir tai, kad, atsakovui priimant ginčijamą Sprendimą, pareiškėjas nebuvo perduotas valstybei, kuri atsakinga už jo tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą. Kaip minėta, LVAT 2024 m. birželio 12 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. eA-1774-821/2024 panaikino Migracijos departamento 2024 m. vasario 9 d. sprendimą.

Atsižvelgusi į nurodytą teisinį reguliavimą, teisminę praktiką, įvertinusi byloje nustatytas faktines aplinkybes, išplėstinė teisėjų kolegija daro išvadą, kad šiuo atveju Migracijos departamentas nebuvo priėmęs sprendimo dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo per 6 mėnesius nuo prašymo suteikti prieglobstį pateikimo dienos ne dėl pareiškėjo kaltės, todėl nepagrįstai Sprendimu, priimtu Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punkto pagrindu, atsisakė išduoti pareiškėjui užsieniečio registracijos pažymėjimą, kuriame būtų nurodyta jo teisė dirbti Lietuvos Respublikoje. Išplėstinė teisėjų kolegija konstatuoja, kad ginčijamas Migracijos departamento Sprendimas, kuriuo atsisakyta pareiškėjui išduoti užsieniečio registracijos pažymėjimą su teise dirbti, yra priimtas netinkamai pritaikius Įstatymo nuostatas, todėl negali būti pripažintas teisėtu ir pagrįstu ir yra naikintinas. Panaikinus ginčijamą Sprendimą, nėra pagrindo papildomai teismo sprendimu įpareigoti atsakovą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą dėl užsieniečio registracijos pažymėjimo su teise dirbti išdavimo, kadangi dėl šio prašymo išnagrinėjimo administracinė procedūra yra nebaigta, o atsakovas privalo ją užbaigti (ABTĮ 94 str.).

Įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes ir taikytiną teisinį reguliavimą, išplėstinė teisėjų kolegija konstatuoja, jog apeliacinės instancijos teismo 2025 m. spalio 22 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-2433-1188/2025 padaryta formali išvada dėl Migracijos departamento 2024 m. vasario 9 d. sprendimo pobūdžio neatitiko Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punkte, reglamentuojančiame užsieniečio, kaip prieglobsčio prašytojo, teisės dirbti ar vykdyti savarankišką veiklą Lietuvos Respublikoje įgyvendinimo sąlygas, nurodomo sprendimo dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo.

Išplėstinė teisėjų kolegija pabrėžia, jog nustatytas materialiosios teisės normos pažeidimas ją taikant laikytinas turėjusiu esminę įtaką priimto sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, nes ginčijamu atsakovo Sprendimu pareiškėjui buvo atsisakyta išduoti užsieniečio registracijos pažymėjimą, kuriame būtų nurodyta pareiškėjo teisė dirbti Lietuvos Respublikoje, būtent Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punkte įtvirtintu pagrindu atsakovo 2024 m. vasario 9 d. sprendimą neteisingai vertinant kaip sprendimą dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo. Tokiu būdu buvo paliktas galioti nepagrįstas atsakovo Sprendimas. Tai reiškia, kad Sprendimas negali būti laikomas teisėtu, kadangi jis grindžiamas netinkamu materialiosios teisės normų taikymu, o atsisakymas išduoti užsieniečio registracijos pažymėjimą, kuriame būtų nurodyta pareiškėjo teisė dirbti Lietuvos Respublikoje, turėjo tiesioginę įtaką pareiškėjo teisių ir pareigų apimčiai.

Apeliantas prašo kreiptis į ESTT dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, kadangi, jo teigimu, nagrinėjamoje byloje kyla klausimas dėl Direktyvos 15 straipsnio 1 ir 3 dalių taikymo aiškinant Įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 10 punkto nuostatą. Atsižvelgiant į šiame teismo procesiniame sprendime išdėstytus motyvus, teisėjų kolegija

sprendžia, kad nagrinėjamu atveju nėra būtinybės kreiptis į ESTT. Ginčui aktualiu klausimu dėl Direktyvos 15 straipsnio aiškinimo savo jurisprudencijoje yra pasisakęs ESTT ir apeliacinės instancijos teismas vadovaujasi šia jurisprudencija. Tam, kad būtų išnagrinėta ši byla ir joje priimtas galutinis procesinis sprendimas, nėra būtinybės kreiptis į ESTT, todėl netenkinamas pareiškėjo prašymas kreiptis į šį teismą dėl prejudicinio sprendimo.

Apeliantas prašo kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Įstatymo 140^{13} straipsnio 3 dalies 2 punkto atitikties Konstitucijos 29 straipsniui ir jame įtvirtintam lygiateisiškumo principui.

Pagal ABTĮ 4 straipsnio 2 dalį jeigu yra pagrindas manyti, kad įstatymas ar kitas teisės aktas, kuris turėtų būti taikomas konkrečioje byloje, prieštarauja Konstitucijai, teismas sustabdo bylos nagrinėjimą ir, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo kompetenciją, kreipiasi į jį su prašymu spręsti, ar tas įstatymas ar kitas teisės aktas atitinka Konstituciją. Išplėstinė teisėjų kolegija konstatuoja, kad Įstatymo 140^{13} straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostatos netaikytinos nagrinėjamoje byloje, todėl pareiškėjo prašymas dėl kreipimosi į Konstitucinį Teismą nesvarstytinas.

Pareiškėjas reikalavimą dėl neturtinės žalos priteisimo iš esmės grindžia atsakovo neteisėtais veiksmais (neveikimu) ribojant pareiškėjo teisę dirbti. Teisėjų kolegija atkreipia dėmesį, kad nors šioje byloje konstatuota, jog Migracijos departamento Sprendimas, kuriuo atsisakyta pareiškėjui išduoti užsieniečio registracijos pažymėjimą su teise dirbti, yra priimtas netinkamai pritaikius Įstatymo nuostatas, pareiškėjo skundo reikalavimas įpareigoti atsakovą išduoti jam užsieniečio registracijos pažymėjimą, patvirtinantį teisę dirbti, nėra tenkinamas. Procedūra dėl užsieniečio registracijos pažymėjimo, patvirtinančio teisę dirbti, išdavimo pareiškėjui vis dar nėra galutinai baigta ir pareiškėjo prašymas Migracijos departamentui turės būti nagrinėjamas iš naujo. Kol nėra priimtas atsakovo sprendimas dėl užsieniečio registracijos pažymėjimo su teise dirbti išdavimo, nėra pakankamų įrodymų konstatuoti atsakovo veiksmų neteisėtumo bei žalos padarymo faktų CK 6.246, 6.250 straipsnių taikymo aspektu.

Dėl procesinės bylos baigties ir bylinėjimosi išlaidų atlyginimo

Vadovaudamasi tuo, kas išdėstyta, išplėstinė teisėjų kolegija atitinkamai pakeičia Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2025 m. spalio 22 d. nutarties administracinėje byloje Nr. eA-2433-1188/2025 dalį, kuria buvo paliktas galioti atsakovo Sprendimas, t. y. atsakovo Sprendimas panaikinamas.

Vadovaujantis ABTĮ 40 straipsnio 1 dalimi, proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos proceso šalies savo išlaidų atlyginimą. ABTĮ 41 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad jeigu Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, neperduodamas bylos iš naujo nagrinėti, pakeičia pirmosios instancijos teismo sprendimą arba priima naują sprendimą, jis atitinkamai pakeičia bylinėjimosi išlaidų paskirstymą. Nagrinėjamu atveju galutinis teismo sprendimas yra iš esmės palankus pareiškėjui, todėl jis įgijo teisę į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

Pareiškėjas prašo priteisti 600 Eur bylinėjimosi išlaidų už advokato atstovavimą pirmosios instancijos teisme, 500 Eur – už advokato parengtą apeliacinį skundą, 400 Eur – už advokato parengtą prašymą dėl proceso atnaujinimo, taip pat prašo priteisti 22,50 Eur, 11,50 Eur ir 22,50 Eur išlaidas už žyminių mokesčių sumokėjimą. Šias išlaidas pagrindžia 2023 m. spalio 6 d. atstovavimo sutartis, 2025 m. gegužės 5 d., liepos 14 d. ir lapkričio 2 d. sąskaitos faktūros, 2025 m. gegužės 7 d., liepos 16 d. ir lapkričio 5 d. banko patvirtinimai apie lėšų įskaitymą į kliento sąskaitą, 2025 m. gegužės 5 d., liepos 14 d. ir lapkričio 5 d. mokėjimo nurodymai. Prašoma 1 556,50 Eur bylinėjimosi išlaidų suma neviršija Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 patvirtintose rekomendacijose nustatytų maksimalių dydžių už skundo, apeliacinio skundo, prašymo atnaujinti procesą parengimą, atitinka parengtų procesinių dokumentų apimtį ir sudėtingumą, todėl priteistina pareiškėjui iš atsakovo.

Rezoliucinė dalis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 40 straipsnio 1 dalimi ir 165 straipsnio 1 dalies 2 punktu, išplėstinė teisėjų kolegija

nutaria:

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2025 m. spalio 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2433-1188/2025 pakeisti ir jos rezoliucinę dalį išdėstyti taip:

„Pareiškėjo V. K. (V. K.) apeliacinį skundą tenkinti iš dalies.

Regionų administracinio teismo 2025 m. liepos 8 d. sprendimą pakeisti.

Pareiškėjo V. K. (V. K.) skundą tenkinti iš dalies.

Panaikinti Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2025 m. balandžio 22 d. sprendimą Nr. 25SD7900.

Kitą Regionų administracinio teismo 2025 m. liepos 8 d. sprendimo dalį palikti nepakeistą.“

Priteisti pareiškėjui V. K. (V. K.) iš atsakovo Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 1 556,50 Eur (vieną tūkstantį penkis šimtus penkiasdešimt šešis eurus 50 centų) bylinėjimosi išlaidų, patirtų bylą nagrinėjant pirmosios ir apeliacinės instancijos teisme.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai Audrius Bakaveckas
Jolanta Malijauskienė
Arūnas Sutkevičius
Milda Vainienė
Virginija Volskienė